

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Gf. III. 30.576/2009/4. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a Mészáros Ügyvédi Iroda (3525 Miskolc, Toldi út 9. szám, ügyintéző: Dr. Csikász Levente ügyvéd) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek-, a Zolnay Péter Ügyvédi Iroda (3525 Miskolc, Dózsa György út 16. fszt. 2. szám, ügyintéző: Dr. Zolnay Péter ügyvéd) által képviselt I. rendű alperes neve (alperes címe) I. r. és a II.rendű alperes neve (Ialperes címe) II. r. alperesek ellen jogalap nélküli gazdagodás megfizetése iránt indított perében, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 2009. július 6. napján kelt, 13. G. 40.177/2008/17. számú ítélete ellen a felperes részéről 18. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

Ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy az Államnak külön felhívásra - az abban foglalt időben és módon - fizessen meg 40 900 (Negyvenezer-kilencszáz) Ft feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A felperes az I. r. alperesi betéti társaság kültagja volt. Tagsági jogviszonya 2006. január 31. napján megszűnt.

A II. r. alperes az I. r. alperesi betéti társaság beltárgya.

A felperes a tagsági jogviszonyának időtartama alatt a társaság nevére egy ... motorkerékpárt vásárolt részletfizetéssel, melynek részleteként 682 269 Ft-ot saját pénzeszközeiből teljesített. A motorkerékpárt tagsági jogviszonyának fennállása alatt, illetve ezt követően egy ideig kizárólagosan használta.

Az esedékes részleteket 2006. áprilisát követően az I. r. alperes fizette meg.

A felperes tagsági jogviszonyának megszüntetését követően felhívta az I. r. alperest vagyoni betéte értékének, valamint a motorkerékpár vételár részleteinek, illetőleg járulékos költségeinek a megfizetésére.

A felperes az eredménytelen felhívás után 932 269 Ft és járulékai megfizetése iránt fizetési meghagyás kibocsátását kérte a kötelezettől, a későbbi I. r. alperessel szemben.

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság Gpk. 50.282/2008. szám alatt a fizetési meghagyást kibocsátotta, mely ellen az I. r. alperes ellentmondással élt. Arra hivatkozott, hogy a jogosultnak a követelt összeggel nem tartozik.

A perré alakult eljárásban a felperes és az I. r. alperes 2008. október 13. napján (4. sorszám alatt) részegyezséget kötöttek, melyben az I. r. alperes kötelezettséget vállalt arra, hogy megfizet a felperesnek, vagyoni betéte értékeként 250 000 Ft-ot két részletben, valamint a vagyoni betétre eső arányos perköltségként 20 000 Ft-ot.

Az elsőfokú bíróság a peres a felek részegyezségét a 4/I. sorszámú végzésével jóváhagyta.

A felperes a részegyezség megkötését követően módosított kereseti kérelmében az alpereseket 682 269 Ft és járulékai megfizetésére kérte kötelezni.

Előadta, hogy az I. r. alperes tulajdonát képező motor vételárát részben ő fizette ki, ezért az I. r. alperes jogalap nélküli gazdagodása megállapítható, mert a felperesi teljesítés miatt a fizetési kötelezettség alól mentesült.

A II. r. alperes az I. r. alperes betéti társaság tagja, ezért helytállási kötelezettsége az I. r. alperes tartozásaiért a Gt. szabályai alapján fennáll.

Az alperesek a módosított kereset elutasítását kérték.

Azzal védekeztek, hogy jogalap nélküli gazdagodás a javukra nem állapítható meg egyrészt azért, mert a felperes és az I. r. alperes között társasági jogviszony volt, ez alapján kell a felperes követelését elbírálni, másrészt azért, mert tényleges gazdagodás sem jelentkezett az I. r. alperesnél, mivel a motort csak olyan áron sikerült értékesítenie, ami a hátralévő törlesztő részletekkel volt egyenlő.

Vitatták azt a felperesi előadást, mely szerint a vételárrészletek fizetése a felperes vagyonából történt.

Az elsőfokú bíróság az ítéletével a felperes keresetét elutasította.

Kötelezte, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. r. alperesnek 37 500 Ft perköltséget, és az Államnak külön felhívásra 48 400 Ft, míg az I. r. alperes 7500 Ft le nem rótt illetéket.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása szerint a lefolytatott bizonyítási eljárás anyagából egyértelműen az állapítható meg, hogy a felperes a perbeli motorkerékpár vételárát olyan részletekben, amelyet állított, a saját vagyonából fizette meg.

Ugyanakkor azt is megállapította, hogy a jogalap nélküli gazdagodás - szubszidiárius jellege miatt - a perbeli esetben a felperes és az I. r. alperes viszonylatában nem valósult meg.

A felperes és az I. r. alperes között a motorkerékpár megvásárlásáról megállapodás jött létre, melynek az volt a tartalma, hogy a felperes anyagi eszközei felhasználásával vásárolják meg a motorkerékpárt az I. r. alperes részére, annak azonban a kizárólagos használója a felperes lett. Azok a bevételek pedig, amelyek az adómegetakarításhoz,

illetőleg a költségelszámoláshoz kapcsolódnak, a társaság eredményességét növelik, és ezáltal a tagok - köztük a felperes - anyagi gyarapodását szolgálják.

A gyakorlatban a peres felek a megállapodásnak megfelelően jártak el.

Az indoklás szerint a felperes az I. r. alperesi betéti társaság tagja volt, ezért az általa igazolt befizetések a tagsági jogviszony megszűnésekor elszámolhatók, melyre a felek a perben egyezségeket kötöttek.

Az elsőfokú bíróság a perbeli egyezség megkötésére figyelemmel a pernyertesség-pervesztesség aránya szerint marasztalta a feleket a perköltség viselésében.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes fellebbezett, melyben az elsőfokú ítélet megváltoztatását - az alperesek kereseti kérelem szerinti marasztalását - kérte.

Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg azt, hogy a motorkerékpárnak a kereseti kérelem részét képező törlesztő részleteit felperes a saját pénzeszközéből fizette ki, azonban tévedett, amikor a felek közötti jogviszonyra hivatkozással elutasította a jogalap nélküli gazdagodásra alapított keresetét.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem jelölte meg pontosan azt a jogviszonyt, amely alapján a felek közötti elszámolási vita rendezhető lenne. Abból a szóhasználatból, hogy a motorkerékpár „kizárólagos használója a felperes lett”, arra következtetett, hogy az elsőfokú bíróság a felek között egy használatra irányuló jogviszony létrejöttét vélelmezi. Mivel a birtoklással és használattal együtt járó jogviszonyok közül a Ptk. hármat nevesít: a bérletet, a haszonbérletet és a haszonkölcsön szerződést, ezért számba vette, hogy ezek esetükben miért nem állhatnak fent.

Álláspontja szerint a haszonkölcsön szerződés esetében az ingyenes jelleg, míg a bérleti szerződés esetében a bérleti díjra vonatkozó megállapodás hiánya miatt nincs lehetőség ezen jogviszonyok megállapítására.

Nem állapítható meg az sem, hogy a felek között kölcsönös és egybehangzó akaratnyilvánítás jött létre, miszerint a motorkerékpárt bérelni fogja, méghozzá a törlesztő részleteknek megfelelő bérleti díjért, továbbá az sem, hogy az általa teljesített kezdő befizetés a megállapodásban minek az ellenértékéeként funkcionál. Konszenzus hiányában pedig csak a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint végezhető el az elszámolás.

Felperes szerint a jogvita a Gt. alapján sem bírálható el, mivel a korábbi tagsági jogviszonya alapján mint kültagnak csupán az volt a kötelessége, hogy a vagyoni betétjét szolgáltatassa, amit teljesített.

Fenntartotta azt az álláspontját, hogy a kereseti kérelmében megjelölt összeg az I. r. alperes oldalán vagyoni előnyt jelent, amit megerősít az a bírói gyakorlat, amely kimondja, hogy a vagyoni előny realizálódhat kiadás megtakarításában is, illetve hogy a jogalap nélküli gazdagodás megállapításához elegendő az, hogy valaki másnak a vagyonából őt meg nem illető hasznot húzzon.

Kérte továbbá az alperesek perköltségben történő marasztalását a csatolt megbízási szerződésben rögzítettek szerint.

Az alperesek fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztettek elő.

Az ítélet tábla a felperes fellebbezését a Polgári perrendtartásról szóló többször módosított 1952. évi III. törvény (Pp.) 256/A. § (1) bekezdés f.) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felperes fellebbezése nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és abból helytálló következtetésre jutott, döntését megfelelő indokolással látta el, az kiegészítésre nem szorul.

Az ítéletábra a felperes fellebbezésében foglaltak alapján tartja szükségesnek az alábbiak kifejtését.

A felperes az elsőfokú eljárás során többször módosította a kereseti kérelmét, végül jogalap nélküli gazdagodásra hivatkozással kérte az alperesek marasztalását.

Az elsőfokú bíróság által idézett, a Polgári Törvénykönyvről szóló többször módosított 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 361. § (1) bekezdésének rendelkezése alapján jogalap nélküli gazdagodás megállapítására akkor van jogi lehetőség, ha a vagyoni előny kimutatható, az előny megszerzése jogalap nélkül történt, és az előnyhöz a kötelezett más rovására jutott.

Az elsőfokú bíróság helyesen hivatkozott a jogalap nélküli gazdagodás szubszidiárius jellegére, mert az egységes bírói gyakorlat szerint - lényegében a felperes által sem vitatottan - a jogalap nélküli gazdagodás szabályai csak akkor alkalmazhatóak, ha a jogvita a felek jogviszonyára irányadó, speciális szabályok alapján nem bírálható el.

A felperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság nem jelölte meg a felek közötti speciális jogviszony mibenlétét, továbbá a felek közötti jogviszony nem felel meg sem a bérleti, sem a haszonbérleti szerződés tartalmi elemeinek, és álláspontja szerint a jogvita a tagsági jogviszonya alapján sem bírálható el.

Valójában az elsőfokú bíróság pontosan megállapította a feleknek, a motorkerékpár vásárlására és használatára vonatkozó megállapodása tartalmát, a jogviszony mibenlétét. Az atipikus szerződés tartalmát az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, miszerint a felperes, mint az I. r. betéti társaság tagja, és az I. r. alperes abban állapodtak meg, hogy a felperes az anyagi eszközei felhasználásával vásárolja meg a motorkerékpárt az I. r. alperes részére, annak azonban kizárólagos használója a felperes lesz. Azok a bevételek pedig, melyek az adómegetakarításhoz, illetőleg a költségelszámoláshoz kapcsolódnak a társaság eredményességét növelik, és ezáltal a tagok - köztük a felperes - anyagi gyarapodását szolgálják.

Az elsőfokú bíróság a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak (tanúvallomások, okirati bizonyítékok) egybevetése alapján a Pp. 206. § (1) bekezdésében írtaknak megfelelően állapította meg a felek közötti jogviszony tartalmát, amely részben szóban, részben ráutaló magatartással jött létre közöttük.

A jogviszony nemcsak létrejött, de a gyakorlatban a felperes tagsági jogviszonyának megszűnéséig, illetve azt követően is néhány hónapig realizálódott, csak nem történt meg a felperes tagsági jogviszonyának megszűnése miatt szükséges elszámolás.

Az elsőfokú bíróság tehát helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a jogalap nélküli gazdagodás szabályainak alkalmazása a jelen esetben nem jöhet szóba, és helytállóan döntött a felperesi kereset elutasításáról anélkül, hogy a felek által bejelentett további bizonyítást fogantatosította volna.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdésének rendelkezése szerint - lényegében annak helytálló indokai alapján - helybenhagyta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért az ítélet tábla a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése, és a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésének rendelkezése szerint a felperest kötelezte a feljegyzett fellebbezési eljárási illeték megfizetésére.

Az I-II. r. alperesek a másodfokú eljárásban nyilatkozatot nem tettek, a fellebbezés elbírálására tárgyaláson kívül került sor, emiatt költségük nem merült fel.

Az eredménytelenül fellebbező felperes a másodfokú eljárásban felmerült saját költségét maga viseli.

Debrecen, 2010. február hó 05. napján

Dr. Madarász Anna sk a tanács elnöke, Szilágyiné Dr. Karsai Andrea sk előadó bíró,
Cogoiné Dr. Boros Ágnes sk bíró

A kiadmány hitelül:

Kiadó